

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α° (16°)

Ἀθήνα, Σάββατο, 5 Ὀκτωβρίου 1919

ΑΡΙΘ. 43 (852)

ΛΕΓΟΝΤΑ ΑΝΤΡΕΓΕΒ

Ο ΣΑΒΒΑΣ

IGNIS SANAT

ΔΡΑΜΑ ΣΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΜΕΡΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΓΕΓΩΡ ΙΒΑΝΟΒΙΤΣ ΓΡΟΠΙΝΙΝ, ιδιοκτήτης καπηλειού σ' ένα μοναστηριακό χωριό. Ἐξητάτης, σοβαρός, μιλάει επιβλητικά και αυστηρά.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ - ΤΙΟΥΧΑΣ, παιδί του, 35—38 χρονῶν, βραδυνήτης, ὑποφέρει ἀπὸ δύσπνοια. Πρόσωπο ὠχρό, σκυθρωπτό, κοιμισμένο, με γένια ἀριά. Μιλεῖ σιγὰ και με δυσκολία, δὲ γελᾷ ποτέ του.

ΟΛΥΜΠΙΑ, κόρη τοῦ Γεγώρ, 28 χρονῶν, ὁμορφώτουκη, πικρὸν λευκή, ἔχει και τὸ μοναστηριακὸ σὺν φροσίματά της.

ΣΑΒΒΑΣ, παιδί τοῦ Γεγώρ, 24 χρονῶν, ἀγνήλος με πλατυὸς ὄφους, και ὕψος χωριάτικο. Περιπατεῖ λίγο γέροντας με τὸν ἕναν ὄμο πρὸς τὰ ἔμπρός, τὰ πόδια του σιραβίζουν πρὸς τὰ μέσα. Οἱ κινήσεις τῶν χειρῶν του εἶναι στρογγυλεμένες, ἄμορφες, με τὶς παλάμες πρὸς τὰ ἔξω, σὰν νὰ κρατεῖ και. Χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου, ἀδρά. Ἀντὶ γένια και μουστάκια, ἕνα μαλακὸ ξανθὸ γροῦδι. "Ὅταν εἶναι ταραγμένος,, οἱ κινήσεις του γίνονται ἀλαφρὲς, γρήγορες, και τὸ ἀνάστημά του ὀρθώνεται σὰ νὰ μεγαλώνει ὄλος. Εἶναι ντυμένος με μπλουζα και ποδήματα, ὅπως οἱ ἐργάτες.

ΠΕΛΑΓΙΑ, γυναίκα τοῦ Τιούχα, Πρόσωπο γεμάτο πανάδες, ὠχρό, — 30 χρονῶν. Ντυμένη ἀκατάστατα και ἀκάθαρτα.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΕΤΡΟΒΙΤΣ ΣΠΕΡΑΝΣΚΗ, πρῶην μαθητὴς τῆς ἱερατικῆς σχολῆς. Πολὺ ψηλός, ἀδύνατος με μακροὺλὸ ὠχρὸ πρόσωπο. Μία τοῦφα ἀπὸ μαῦρες τρίχες σὺν πηγούνα. Μακριὰ ἴσια μαλλιά, χωρισμένα στὴ μέση. Ντυμένος μ' ἕνα μακρὸ μαῦρο παλτό.

ΚΟΝΤΡΑΤΙΟΣ, Δόκιμος καλόγερος 42 χρονῶν. Ὁμοἰ στενοὶ και ἔξυπνα μάτια.

ΒΑΣΙΑΣ, Νέος δόκιμος καλόγερος, Γερό παλλήκαρι 20 χρονῶν, στρογγυλοπρόσωπος, γελαστός, με σγουρὰ ξανθὰ μαλλιά.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΗΡΩΔΗΣ, 50 χρονῶν, προσκνητής. Ξερό, βασανισμένο και ἠλιοκαμένο πρόσωπο, βρώμικο ἀπὸ τὴ σκῆνη. Τὰ φουτωμένα φαρὰ

μαλλιά και γένια τοῦ δύνουν ἕνα ὕψος ἄγριο. Ἐχει μόνο τὸ ἀριστερὸ χέρι· τὸ ἄλλο εἶναι κομμένο ἀπὸ τὸν ὄμο. Ἀγνήλος.

ΧΟΝΤΡΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

ΓΕΡΟ - ΚΑΛΟΓΕΡΟΣ.

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΟ ΜΑΚΡΥ ΠΑΝΩΦΟΡΙ.

Καλόγεροι, προσκνητές, κοιτοσί, τυφλοί, παραμορφωμένοι.

Ἐποχή σύγχρονη. Τὸ δράμα γίνεται σὺν πλούσιον μοναστήρι, ὅπου ὑπάρχει ἡ γνωστὴ θανατοῦργη εἰκόνα τοῦ Σωτήρα.

Ἀνάμεσα τῆς πρώτης και τελευταίας πράξης περνοῦν δύο βδομάδες.

ΠΡΑΞΗ ΠΡΩΤΗ

Τὸ ἐσωτερικὸ ἐνὸς ἀστικῶν σπιτιοῦ σὺν μοναστηριακὸν χωριό. Ἀπὸ κάμαρες πὸν συγκατανοῦν. "Ὅλα εἶναι παλιὰ και ἀκάθαρτα. Τὸ πρῶτο δωμάτιο, εἶναι ἕνα εἶδος τραπεζαρίας, μεγάλο, με χαμηλὴ στέγη, οἱ τοῖχοι σκεπασμένοι πὸν και πὸν με λεκιασμένο χαρτί, πὸν οὐ μερικὰ μέρη κρέμεται κουρελιασμένο. Τρία μικρὰ παράθυρα βλέπουν στὴν ἀλλή· φαίνεται τὸ προστέγασμα τοῦ σπιτιοῦ, ἕνα κάρο, σχεδὸν ἐρείπειο. Φτηνὰ ξύλινα ἐπιπλα, ἕνα μεγάλο γυμνὸν τραπέζι, σὺν τοῖχο κρέμονται εἰκόνες τοῦ μοναστηριοῦ και μερικῶν καλογέρων. Τὸ δεῦτερον δωμάτιο εἶναι τῆς ὑποδοχῆς, καθαρότερον, σὺν παράθυρα τοῦλινο μερικέδες, δύο γλάστρες με ξεραμένα φυτά. Ἐνας καναπὸς, στρογγυλὸν τραπέζι με σκέπασμα και ἕνας σωρὸς πιάτα. Τῆς πρώτης κάμαρας ἡ πόρτα συγκατανοῦν με τὸ καπηλειό· διὰν ἀνοίγεται ἡ πόρτα, ἀκούγεται ἀπ' τὸ καπηλειὸν μὴ φωνὴ πὸν τραγουδοῦ ἕνα μονότονον τραγοῦδι. Καλοκαιρινὸν ζεστοῦ μεσημέρι, ἡσυχία. Κάθε μισὴ ὥρα ἡ καμπάνα τοῦ μοναστηριοῦ χτυπάει τὴν ὥρα. Στὴ σκῆνη ἡ ΠΕΛΑΓΙΑ σφουγγαρίζει τὸ πάτωμα.

ΠΟΛΙΑ.—(Φαίνεται πὸς ζαλιζεται, κλονίζεται και ἀκουμπάει σὺν τοῖχο, στέκεται λίγο ἔτσι, βλέπει

προστά της με μάτια αδιάφορα). "Ωχ, Θεέ μου! (Ξακολουθεί να σφουγγαρίζει).

ΛΥΠΙΑ.—(Μπαίνει κόνοντας αέρα με το χέρι). Ούφ, ξοκασα! Δέν ξέρω πού να πάω. Τό κεφάλι μου είναι βαρύ σαν τὸ μολύβι. (κάθεται). Πόλια, αὐ Πόλια,

ΠΟΛΙΑ.—Τί εἶναι;

ΛΥΠΙΑ.—Πόλια, πού εἶναι ὁ πατέρας;

ΠΟΛΙΑ.—Κοιμάται.

ΛΥΠΙΑ.—"Αχ, δέν μπορῶ! (Ἀνοίγει τὸ παράθυρο κάνει ἕνα γύρο στό δωμάτιο, ρίχνει μιὰ ματιὰ στό καπνηϊό). Κι ὁ Τισῆας κοιμάται κοντά στό τραπέζι. Ἄν πήγαινα νὰ λουστῶ, μὰ, με τέτοια ζέστη σίγουρα δὲ θὰ φτάσω ποτέ στό ποτάμι. Πῆς τοῦλάχιστο κάτι, Πόλια.

ΠΟΛΙΑ.—Τί νὰ πῶ;

ΛΥΠΙΑ.—"Ολο καὶ σφουγγαρίζεις;

ΠΟΛΙΑ.—Σφουγγαρίζω.

ΛΥΠΙΑ.—"Υστερα ἀπὸ μισὴ ὥρα, πάλι τὰ ἴδια θὰ γίνουιν. Κέφι πού τῶχεις!

ΠΟΛΙΑ.—Πρέπει.

ΛΥΠΙΑ.—Κοίταξα τὸ δρόμο καὶ μ' ἔπιασε τέτοια ἀπελπισία, οὔτε ἕνας ἄνθρωπος, οὔτε ἕνα σκυλί. Σάν νὰ πέθαναν ὅλα... Καὶ τὸ μοναστήρι εἶναι τόσο παράξενο, σὰ νὰ κρέμεται στὸν αἴρα. Ἄν τὸ φυσήσεις νά, θὰ κουνηθεῖ καὶ θὰ πετάξει. Γιατί σωπαίνεις, Πόλια; Πού εἶναι ὁ Σάββας; Δέν τὸν εἶδα σήμερα.

ΠΟΛΙΑ.—Παίζει με τὰ παιδιὰ στὸν κάμπο.

ΛΥΠΙΑ.—Τί ἀστεῖο!

ΠΟΛΙΑ.—Τί σοῦ φαίνεται ἀστεῖο; Ἐνῶ ἔπρεπε νὰ δουλεύει, παίζει σαν τὸ μικρὸ παιδί. Δὲ μ' ἀρέσει ὁ Σάββας σας!

ΛΥΠΙΑ.—(Βαρετά). Δέν ἔχεις δίκιο, εἶναι καλός.

ΠΟΛΙΑ.—Βέβαια! Τοῦ παραπονέθηκα γιατί νόμιζα πὼς θὰ με συμπονέσει πὸν κοιμάζω πολύ, κι αὐτὸς μοῦ εἶπε—αἱ, σὰ θέλεις νάσαι ἄλογο, δούλευε χωρίς νὰ μιλάς. Γιατί ἔρχεται ἔδῳ; Ἐπρεπε νὰ μείνει ἐκεῖ πὸν εἶπανε.

ΛΥΠΙΑ.—Ἦρθε νὰ μᾶς δεῖ. Δέκα χρόνια, Πόλια, ἔλειπε. Ἐφυγε μικρὸ παιδάκι ἀπὸ δῶ.

ΠΟΛΙΑ.—Πολὺ πὸν σᾶς κόστισε! Γι' αὐτὸ ὁ Γεγῶρ Ἰδάνοβιτς δέν ξέρει πὼς νὰ τὸν ξεφορτωθεῖ. Οἱ γείτονοι, κι αὐτοὶ ἀποροῦνε. ντύνεται σαν ἐργάτης, καὶ φέρνεται σαν κύριος. Δὲ θέλει νὰ μιλήσει με κανέναν, μοναχὰ πὸν γουρλώνει τὰ μάτια του σὰ θεριά. Τὰ φοβοῦμαι τὰ μάτια του.

ΛΥΠΙΑ.—Τί ἀνοησίες! Ἐχει ὁμορφα μάτια.

ΠΟΛΙΑ.—Μήπως δὲ βλέπει πόσο κουράζομαι, μοναχὴ δουλεύω. γιὰ ὅλο τὸ σπίτι. Κι ἐκεῖνος τί; Πάει λίγη ὥρα πὸν κυλοῦσα τὸ βαρέλι, ἐκόπηκα ἀπ' τὴν κούραση, κι αὐτὸς πέρασε ἀπὸ κοντά, οὔτε καλὴ μέρα δέν εἶπε. Εἶδα πολλοὺς ἀνθρώπους, μὰ κανέναν δὲ σχαίνομαι τόσο, σαν αὐτόνα.

ΛΥΠΙΑ.—Ἄπ' τὴ ζέστη θαμπώνουν τὰ μάτια μου. Καὶ σὺ, Πόλια, σὰ δὲ θέλεις νὰ δουλεύεις κανέναν δὲ σὲ ἀναγκάζει με τὸ ζῶρι.

ΠΟΛΙΑ.—Κι ἂν δὲ δουλεύω ἐγὼ, ποιὸς θὰ δουλεύει; Σὺ;

ΛΥΠΙΑ.—Ἐγὼ, ὄχι. Θὰ πάρουμε μιὰ γυναίκα.

ΠΟΛΙΑ.—Μὲ τὰ πολλὰ λεφτὰ πούχομε.

ΛΥΠΙΑ.—Καὶ γιατί νὰ τὰ φυλάμε!

ΠΟΛΙΑ.—Γρήγορα θὰ πεθάνω καὶ τότε παίρνετε ἄλλην. Λίγη ζωὴ μοῦ ἀπομένει. Ἀπόρηξα τὸ ἕνα

παιδί, καὶ γιὰ τ' ἄλλο θὰ δώσω τὴν ψυχὴ μου ἢ Θεό. Καὶ τί! Καλλίτερα, παρὰ τέτοια ζωὴ. "Ωχ... (Πιάνει τὴ μέση της).

ΛΥΠΙΑ.—Μὰ ποιὸς σὲ ἀναγκάζει; Θεέ μου! Ἄφισε λοιπὸν τὸ σφουγγάρισμα.

ΠΟΛΙΑ.—Πὼς νὰ τ' ἀφίσω!.. Ὑστερα θὰ λέμονται σας πὼς εἶναι βρώμικα.

ΛΥΠΙΑ.—(Ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴ ζέστη κι ἀπὸ τ' λόγια τῆς Πόλιας). Θεέ μου, τί ἀπελπισία!

ΠΟΛΙΑ.—Ἄμ' ἐγὼ τί νὰ πῶ; Τί ἀνάγκη ἔχεις ἐσύ; σὺ εἶσαι κυρία. Μιὰ εἶναι ἡ δουλειὰ σου, νὰ κάνεις τὴν προσευχὴ σου καὶ νὰ διαβάσεις. Ἐγὼ καὶ νὰ προσευχηθῶ δέν ἔχω καιρὸ* ἔτσι με ἀνασηκωμένα μαθήκια θὰ πάω στὸν ἄλλο κόσμο,—καλὴ μέρας σας!

ΛΥΠΙΑ.—Καὶ στὸν ἄλλο κόσμο σὺ, θὰ σφουγγαρίζεις τὸ πάτωμα.

ΠΟΛΙΑ.—"Οχι, τότε θὰ τὸ σφουγγαρίζεις σὺ, ἐγὼ θὰ κάθωμαι κυρία. Στὸν ἄλλο κόσμο θὰ γίνουμε πρῶτοι. Μὰ, σὺ κι ὁ Σάββας, γιὰ τὴν περηφάνεια καὶ τὴν σκληρὴ καρδιά σας...

ΛΥΠΙΑ.—"Αχ, Πόλια! Μήπως ἐγὼ δὲ σὲ λυτᾶμαι;

ΓΕΓΩΡ.—(Μπαίνει, μόλις σηκώθηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο, τὰ γένια του εἶναι ἀχτένιστα, ὁ γιακάς τῆς μπλουζᾶς του ξεκούμπωτος, βαρυνασάινει). Οὔφ... Πόλια φέρε μου κβάς.* Γρήγορα! (Πιάψη).

ΓΕΓΩΡ.—Ποιὸς ἀνοίξε τὸ παράθυρο;

ΛΥΠΙΑ.—Ἐγὼ.

ΓΕΓΩΡ.—Καὶ γιατί;

ΛΥΠΙΑ.—Κάνει ζέστη. Ἄπ' τὸ τζάκι τοῦ καπηλίου δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ πάρει ἀνάσα ἔδῳ μέσα.

ΓΕΓΩΡ.—Καλὰ, κλείσ' το. Κλείσ' το, σοῦ λέω. Σὺ ζεσταίνεσαι, πήγαινε στό ὑπόγειο.

ΛΥΠΙΑ.—Μὰ γιατί;

ΓΕΓΩΡ.—Δὲν τὸ κλείσ' το, λοιπὸν, κλείσ' το! Στὸ εἶπα, τί περιμένεις;

(Ἡ Λύπια σηκώνοντας τοὺς ὤμους κλείνει τὸ παράθυρο ἐτοιμάζεται νὰ φύγει).

ΓΕΓΩΡ.—Γιὰ πού; Μόλις ἦρθε ὁ πατέρας κι ἀμέσως νὰ φύγεις. Κάτσε.

ΛΥΠΙΑ. Μὰ, μήπως σᾶς χρειάζομαι;

ΓΕΓΩΡ.—Χρειάζεσαι, δὲ χρειάζεσαι, νὰ κάτσεις. Δὲ θὰ πεθάνεις. "Ωχ, Θεέ μου! (Χασμουριέται). Πού εἶναι ὁ Σάββας;

ΛΥΠΙΑ.—Δέν ξέρω.

ΓΕΓΩΡ.—Νὰ τοῦ πεις πὼς θὰ τὸν διώξω.

ΛΥΠΙΑ.—Πῆς του το μοναχός σου.

ΓΕΓΩΡ.—Κουτή! (Χασμουριέται). Χριστὲ καὶ Παναγιὰ ἐλέησέ μας τοὺς ἀμαρτωλούς. Τί ἔβλεπα ἀπόψε στὸν ὕπνο μου;

ΛΥΠΙΑ.—Δέν ξέρω.

ΓΕΓΩΡ.—Ἐσένα δὲ σ' ἀρώτησα. Ἀνόητη, πὼς μπορεῖς νὰ ξέρεις τί εἶδα στὸν ὕπνο μου, αἱ; Κεφάλι μιὰ φορὰ!

(Ἡ Πόλια τοῦ δίδει τὸ κβάς).

ΠΟΛΙΑ.—Νὰ το!

ΓΕΓΩΡ.—Νὰ το! βάλ' το ἐκεῖ χωρίς τὸ νάτο. (Παίρνει τὸ ποτήρι, καὶ πίνει). Γιὰ τί πράγμα ἔλεγα; (Ἡ Πόλια ἐξακολουθεῖ τὸ σφουγγάρισμα. Ἡ Λύπια βλέπει ἔξω).

ΓΕΓΩΡ.—Νὰ ὁ πάτερ ἡγούμενος... ἔξυπνος ἄνθρωπος, σπάνια νὰ βρεθεῖ ἄλλος σαν κι αὐτόν. Ἐβαλε

(*) Ρωσικὸ ποτὸ ἀπὸ διάφορα φρούτα. Σ. Μ.

ένα καινούργιο λάρνακα στη θέση του παλιού. Τὸν παλιὸ οἱ προσκνηγτὲς τὸν κατάστρεψαν, κι αὐτὸς ἔπιασε καὶ ἔβαλε ἕναν καινούργιο. Καινούργιο ἔβαλε, καί. Στὴ θέση τοῦ παλιού. Κι αὐτὸν θὰ τὸν καταστρέψουν οἱ χαζοί. Ὅτι κι ἂν τοὺς βάλεις, τὸ ἴδιο εἶναι. Χαζοί! Ἀκοῦς γιὰ ὄχι;

ΛΥΠΙΑ.—Ἀκούο. Τί καλὸ βρήκες σ' αὐτό; Ἀπάτη καὶ τίποτε ἄλλο.

ΓΕΓΩΡ.—Αὐτὸ εἶναι τὸ καλὸ πού δὲ σ' ἀρωτήσανε. Τὸν παλιὸ τὸν κατάστρεψαν κι ἐκεῖνος ἔβαλε τὸν ἴδιο μὲ τὴ διαφορὰ καινούργιο. (Χασμουριέται). Γιατρεῦει καὶ τὸ δοντόπονο. Τὸν καινούργιο τὸν κατάστρεψαν. Πού πᾶς; Κάτσε.

ΛΥΠΙΑ.—Δὲν μπορῶ, κάνει τόση ζέστη δῶ μέσα...

ΓΕΓΩΡ.—Ἄμ' ἐγὼ μπορῶ; Κάτσε δὲ θὰ λυώσεις. (Πᾶψη).

ΓΕΓΩΡ.—Τὸν παλιὸ τὸν κατάφαγαν κι αὐτὸς ἔβαλε καινούργιο. Πού εἶναι ὁ Σάββας;

ΠΟΛΙΑ.—Παίξει μὲ τὰ παιδιά στὸν κάμπω.

ΓΕΓΩΡ.—Ἔσένα δὲ σ' ἀρωτᾶνε. Τί ὥρα εἶναι;

ΠΟΛΙΑ.—Χτύπησε δυό.

ΓΕΓΩΡ.—Νὰ τοῦ πῆς πὼς θὰν τὸν διώξω.

ΛΥΠΙΑ.—Μὰ τί λές; Μίλα μὲ τὴ σειρά.

ΓΕΓΩΡ.—Αὐτὸ πού λέω. Τί εἶναι αὐτός; Ὅταν θὰ φᾶμε, δὲν ἔρχεται, καὶ ὕστερα ἔρχεται καὶ τρώει μονάχος του σὰ σκυλί. Ξενυχτᾶει ἔξω, τὴν πόρτα δὲν τὴν κλειδώνει. Χτὲς βγήκα κι ἡ πόρτα ἦταν ὀρθάνοιχτη. Θὰ μᾶς κλέψουν κανένα βράδυ καὶ τότε θὰ σᾶς δῶ.

ΛΥΠΙΑ.—Τοὺς πολλοὺς κλέφτες πού ἔχουμε!

ΓΕΓΩΡ.—Πῶς; Οἱ ἄνθρωποι κοιμούνται κι αὐτὸς γυρίζει ὅλη τὴν νύχτα. Πού τὸ εἶδαμε αὐτό;

ΛΥΠΙΑ.—Μὰ ἀφοῦ δὲ θέλει νὰ κοιμηθεῖ; μὴ χειρότερα!

ΓΕΓΩΡ.—Αἶ, καὶ σὺ. Δὲ θέλεις, πέσε, θὰ κοιμηθεῖς μιὰ φορὰ. Κανεὶς δὲ θέλει νὰ κοιμηθεῖ, μὰ ὅταν ξαπλωθεῖς σιγά-σιγά σὲ παίρνει ὁ ὕπνος. Δὲ θέλει! Τὸν ξέρω ἐγώ. Ἦρθε, ποιὸς τὸν φώναξε. Ἔκαμε ἐκεῖ χαρτιά. Ἄς ξεκολοθυῖσε, ποιὸς τοῦ εἶπε νάρθει ἐδῶ;

ΛΥΠΙΑ.—Ποιὰ χαρτιά πάλι;

ΓΕΓΩΡ.—Ποιά; Ὅχι ἀληθινὰ βέβαια, γιὰ τ' ἀληθινὰ δὲν παθαίνει κανένας τίπατα. Κάλπικα, νὰ ποιά. Γιὰ αὐτὰ, κορίτσι μου, δὲ σοῦ χαϊδεύουν τὸ σαγωναί. Τώρα εἶναι αὐστηρὰ τὰ πράγματα. Θὰ πιάσω καὶ θὰ πῶ τοῦ ἀστυνόμου, αὐτὸ κι αὐτό, γιὰ ψάξτε τον.

ΛΥΠΙΑ.—Τί κουταμάρες!

ΠΟΛΙΑ.—Μόνον ἐσὺ δὲν τὸ ξέρεις αὐτό, ὅλοι οἱ ἄλλοι τὸ ξέρουνε.

ΛΥΠΙΑ.—ὦ Θεέ μου!

ΓΕΓΩΡ.—Πᾶψε, τὸ Θεὸ τὸν γνωρίζουμε καλύτερα κι ἀπὸ σένα. Περιττὸ νὰ τὸν φωνάζεις. Νὰ τοῦ πῆς πὼς ἐγὼ δὲν τὸν φοβάμαι, δὲν εἶμαι ἀπὸ κείνους. Θὰ τὸν διώξω. Πήγαινε ἀπὸ κεῖ πού ἦρθες—θὰν τοῦ πῶ—Σὺ θὰ κλέβεις κι ἐγὼ θὰ βρίσκω τὸν μπελὰ μου;

ΛΥΠΙΑ.—Δὲ θὰ καλοξύπνησες ἀκόμα, πατέρα.

ΓΕΓΩΡ.—Ἔχω πολλὴ ὥρα πού ξύπνησα ἐγώ, μὰ σὺ, φαίνεται πὼς κοιμᾶσαι ἀκόμα. Πρόσεξε, Ὀλυμπία μή...

ΛΥΠΙΑ.—Τί;

ΓΕΓΩΡ.—Μή... (Χασμουριέται). Μὴ σηκωθεῖ ἀπὸ τὸν τάφο τῆς ἡ σχωρεμένη νὰ δεῖ, τί καλὰ παιδία κια πᾶχει! Σᾶς ἀνάθρεψα, σᾶς μεγάλωσα, καὶ βγήκατε ἀληθινοὶ κατεργάριδες. Ὁ Τιοῦχας γρήγορα θὰ

γίνει μεθύτσακας. Ἀπὸ τὰ μούτρα του τὸ βλέπω. Πού τὸ εἶδαμε αὐτό; Σὲ λίγες μέρες θὰ ἐρθεῖ τόσος κόσμος ἐδῶ, γιὰ τὴ γιορτὴ κι ἐγὼ θὰ δουλεύω μοναχὸς γιὰ ὄλους. Πόλια, σήκωσε τὸ σπῆρτο, νὰ ἐκεῖ κάτω. Ὅχι ἐκεῖ, κουτή. Μὰ στραβὴ εἶσαι, τί διάβολο! Νά, χαζή, πούσαι!

ΠΟΛΙΑ.—(Ψάχνοντας). Μὰ, δὲν τὸ βλέπω.

ΓΕΓΩΡ.—Θὰ σοῦ κατεβάσω καμιά ἀνάποδη καὶ θὰ δεῖς στὴ στιγμὴ. Νάτο, διάβολα!

ΛΥΠΙΑ.—(Ἐξαντλημένη). Θεέ μου τί ζέστη εἶναι αὐτῇ!

ΓΕΓΩΡ.—Νὰ το, πού χώνεσαι; Κάτω ἀπ' τὴν κἀρέκλα. Π' ἀναθεμάσε!

(Μπαίνει ὁ Σάββας πολὺ χαρούμενος ἔχοντας τὴ μπλοῦζα του ἀνασηκωμένη, μέσα ἔχει βόλους.)

ΣΑΒΒΑΣ.—Κέρδισα ἔξη ζευγάρια βόλους!

ΓΕΓΩΡ.—Καλῆ, τί μᾶς λές!

ΣΑΒΒΑΣ.—Μόλις πού τὰ καταφέρνω μ' αὐτὸ τὸ παλιόπαιδο τὸ Μίσα. Τί μουρμουρίζεις ἐσὺ ἐκεῖ;

ΓΕΓΩΡ.—Τίποτε. Ὅταν θαρρῶ καλύτερα νὰ μιλᾶς μὲ τὸ «Σεῖς» στὸν πατέρα σου.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Χωρὶς νὰ προσέχει στὰ λόγια του).

Λύπα, ἔξη ζευγάρια κέρδισα.

ΛΥΠΙΑ.—Πῶς μπόρεσες μὲ τέτοια ζέστη!

ΣΑΒΒΑΣ.—Περίμενε, τώρα θὰ τὰ φέρω πίσω. Τώρα ἔχω δεκαοχτὴ ζευγάρια. Τὸ παλιόπαιδο τὸν Μίσα. Τί φῖνα πού παίζει! (Φεύγει).

ΓΕΓΩΡ.—(Σηκώνεται). Δὲ θέλω νὰν τὸν βλέπω πιά. Νὰ τοῦ τὸ πῆς.

ΛΥΠΙΑ.—Καλὰ, θὰ τὸ πῶ.

ΓΕΓΩΡ.—Μὴ μοῦ λές μοναχὰ τὸ καλὰ, μὰ κάμε αὐτὸ πού σὲ προστάζει ὁ πατέρας σου. Καλοὺς κατεργάρηδες ἔχω γιὰ παιδιά, πῶς; (Φεύγοντας). Ἄν τὰ βλεπε ἡ μακαρίτισσα!...

ΠΟΛΙΑ.—Τὴ θυμήθηκε τὴ μακαρίτισσα ἀφοῦ τὴ θανάτωσε καλὰ καλὰ! Τὴ γνωσόφαγε ὁ καταραμένος. Λέει-λέει, μουρμουρίζει-μουρμουρίζει, καὶ τί θέλει, οὔτε ὁ ἴδιος δὲν τὸ ξέρει.

ΛΥΠΙΑ.—Μὲ σᾶς, μπορεῖ... νὰ σπάσει κανεὶς καὶ τὸ κεφάλι του στὸν τοῖχο.

ΠΟΛΙΑ.—Τότε καλὰ θάκανες νὰ φύγεις μὲ τὸ Σάββα σου. Τί κάθεται;

ΛΥΠΙΑ.—Αἶ καὶ σὺ. Γιατί τᾶβαλες μαζί μου;

ΠΟΛΙΑ.—Δὲν τᾶβαλα μαζί σου, λέω τὴν ἀλήθεια. Νὰ παντρευτεῖς δὲ θέλεις, ὄλους τοὺς γαμπροὺς τοὺς σιχαίνεσαι, ὁ ἕνας σοῦ βρωμᾶ κι ὁ ἄλλος σοῦ μυρίζει, δὲν πᾶς στὸ μοναστήρι τότε;

ΛΥΠΙΑ.—Στὸ μοναστήρι δὲν πηγαίνω, μὰ θὰ φύγω ἀπὸ δῶ, καθὼς φαίνεται, γρήγορα θὰ φύγω ἀπὸ δῶ.

ΠΟΛΙΑ.—Αἶ, καὶ δὲ φεύγεις; ὁ δρόμος εἶναι ἀνοιχτός.

ΛΥΠΙΑ.—Ἄχ, Πόλια, νά, τώρα σὺ θυμώνεις, κακίονεις μαζί μου, καὶ ὁμως δὲν ξέρεις τί σκέπτομαι, γιὰ σένα, Πόλια, τί σκέπτομαι γιὰ ὄλους τοὺς δυστυχισμένους, γιὰ ὄλους.

ΠΟΛΙΑ.—Μὴ σκέπτεσαι γιὰ μένα, σκέψου καλύτερα γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου.

ΛΥΠΙΑ.—Καὶ κανεὶς δὲν τὸ ξέρει... Μὰ τί κάθομαι καὶ σοῦ λέω; ποτές σου δὲ θὰ καταλάβεις τίποτε. Σὲ λυπᾶμαι, Πόλια! (Ἡ Πόλια γελᾷ). Τί ἔχεις;

ΠΟΛΙΑ.—Σὰ μὲ λυπᾶσαι, πιάσε νὰ βγάλεις ἔξω τὸν κουβά. Εἶμαι βαρεὶα καὶ δὲν μπορῶ νὰν τὸ ση-

κώσω, δὲν κάνει, κάμε τὸν κόπο σὺ γιὰ μένα. Γιὰ τὸ Θεό.

ΛΥΠΑ.—(Τὸ πρόσωπό της γιὰ μιὰ στιγμή γίνεται σκυθρωπὸ, κατόπι γελαστὸ, καὶ με χαμόγελο παίρνει τὸν κουβά.) Δὸς το. (Θέλει νὰ τὸν βγάλει ἔξω).

ΠΟΛΙΑ.—(Μὲ κακία). Καμωματοῦ! Ἄφησέ το, πού χώνεσαι. (Παίρνει τὸν κουβά ἀπ' τὰ χέρια της, βγαίνει καὶ ξαναγυρίζει με κάτι πανιά. Μπαίνει ὁ Σάββας.)

ΣΑΒΒΑΣ.—(Στὴν ἀδελφῇ του). Γιατί εἶσαι ἔτσι κόκκινη;

ΛΥΠΑ.—Ζεσταίνομαι.

(Ἡ Πόλια γελᾷ).

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἄκουσε, Πόλια, ὁ Κοντράτης δὲ με ζήτησε;

ΠΟΛΙΑ.—Ποῖς Κοντράτης πάλι;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ὁ πάτερ Κοντράτης, ὁ δόκιμος, ἕνας σὰν σπουργίτης..

ΠΟΛΙΑ.—Δὲν εἶδα κανένα Κοντράτη. Ἄκουῖς ἐκεῖ σπουργίτης! Κουβέντα μιὰ φορά!..

ΣΑΒΒΑΣ.—Φώναξε τὸν Τιοῦχα.

ΠΟΛΙΑ.—Φώναξέ τον μονάχος σου.

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἐμπρός!

ΠΟΛΙΑ.—(Τὸν φωνάζει πρῶτα ἀπ' τὴν πόρτα, ἵσπεσο μπαίνει στὸ καπηλιό). Τιοῦχα σὲ φωνάζουνε.

ΛΥΠΑ.—Τί τὸν θέλεις;

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί συνήθεια πού ἔχετε ὅλοι σας ἐδῶ μέσα. νὰ ρωτᾶτε—πού, ποῖς, τί, γιατί;

ΛΥΠΑ.—(Λίγο δυσανεστημένη).—Σὰ δὲ θέλεις μὴ μοῦ τὸ λές.

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Μπαίνει, μιλά ἀργὰ καὶ με κόπο).

Αἱ. ποῖς με φωνάζει;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἐγώ. Ἄμα θάρθει ὁ Κοντράτης—τὸν ἔξοεις;—στεῖλε τον ἐδῶ.

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Καὶ σὺ ποῖς εἶσαι;

ΣΑΒΒΑΣ.—Στεῖλε καὶ βότκα μιῆ μοτιλία, ἄρουσες;

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Ἴσως νᾶκουσα, κ' ἴσως ὄχι. Ἴσως θὰ στείλω βότκα. κ' ἴσως ὄχι. Ποῖς ἔξοεις;

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί σκεπτικιστής! Ξεκούτιανες Τιοῦχα;

ΛΥΠΑ.—Ἄσε τον Σάββα. Αὐτὰ τᾶμαθε ἀπὸ τὸ Σπρωάνκη. Κι ἔτσι τὸ κεφάλι του..

ΤΙΟΥΧΑΣ.—(Κάθεται). Δὲ μ' ἔμαθε κανεῖς. Τὰ καταλαβαίνω ὅλα μονάχος μου. Ἐπηξε πὰ τὸ αἷμα στὴν καρδιά μου

ΣΑΒΒΑΣ.—Εἶναι ἀπὸ τὸ πιτό, Τιοῦχα. Μὴν πίνεις πιά.

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Τὸ αἷμα τῆς καρδιάς μου ἔπηξε: Νομίζεις πὼς δὲν καταλαβαίνω γιατί; Δὲν ἦσουν ἐδῶ, κι ἄξαφνα ἦρθες. Ὅχι, ὅλα τὰ καταλαβαίνω. Βλέπω ὄνειρα.

ΣΑΒΒΑΣ.—Καὶ τί βλέπεις; Τὸ Θεό;

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Κανέναν Θεὸς δὲν ὑπάρχει.

ΣΑΒΒΑΣ.—Μπᾶ!

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Ὅυτε διάβολος ὑπάρχει. Δὲν ὑπάρχει τίποτε. Καὶ οὔτε ἄνθρωποι ὑπάρχουνε. Καὶ οὔτε θεοῖά. Δὲν ὑπάρχει τίποτε.

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί λοιπὸν ὑπάρχει;

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Μόνο μοῦρες. Πολλὲς μοῦρες. Ὅλο καὶ μοῦρες, μοῦρες, μοῦρες. Πολλὸ ἀστεῖες μουράκιες, ἐγὼ γελῶ πάντοτε. Κάθουμαι καὶ κείνες πηδοῦν κοντὰ μου, κι ὅλο πηδοῦν. Καὶ σὺ, Σάββα, ἔχεις μιὰ πολὺ

ἀστεία μούρη. (Σκυθρωπάει). Μπορεῖ νὰ πεθάνει κανένας ἀπ' τὰ γέλια!

ΣΑΒΒΑΣ.—(Γελῶντας). Μπᾶ-α; Καὶ τί μούρη ἔχω ἐγώ;

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Τέτοια.. (Δείχνει με τὸ δάχτυλο). Κι' αὐτὴ ἔχει μούρη, κι αὐτὴ ἔχει μούρη. Κι ὁ πατέρας ἔχει μούρη. Ἐχτὸς ἀπ' αὐτὲς εἶναι κι ἄλλες μούρες. Πάρα πολλὲς μούρες. Ὅταν κάθομαι στὸ καπηλιό, τίς βλέπω ὅλες, δὲν μπορεῖ κανένας νὰ με γελάσει. Ποιά εἶναι ἡ μεγάλη μούρη, ποιά ἡ μικρὴ, κι ὅλες πηδᾶνε, πηδᾶνε. Ἄλλες μακρὰ, ἄλλες πολὺ κοντὰ, σὰ νὰ θέλουν νὰ με φιλήσουν εἴτε νὰ μοῦ δαγκάσουν τὴν ἰσότη. Ἐχουν δόντια.

ΣΑΒΒΑΣ.—Καλά, Τιοῦχα, πήγαινε, θὰ μιλήσωμε ἕστερα γιὰ τίς μούρες. Καὶ σὺ ὁ ἴδιος ἔχεις μιὰ πολὺ περιεργὴ μούρη.

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Καὶ βέβαια. Ἄμὲ πῶς; Κ' ἐγὼ ἔχω μούρη..

ΣΑΒΒΑΣ.—Καλά, καλά. Πήγαινε καὶ νὰ στελλεῖς βότκα, μὴν ξεχάσεις.

ΤΙΟΥΧΑΣ.—Ἴδιες τὴν ἡμέρα, ἴδιες καὶ τὴ νύχτα.. Πάρα πολλὲς μούρες. (Ἀπὸ τὴν πόρτα). Βότκα, ἴσως στείλω, ἴσως ὄχι. Δὲν ξέρω ἀκόμα.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Στὴ Λύπα). Εἶναι πολὺς καιρὸς πῦναι ἔτσι;

ΛΥΠΑ.—Δὲν ξέρω, θαρρῶ, πὼς πάει πολὺς καιρὸς. Πίνει πολὺ.

ΠΟΛΙΑ.—Ἐδῶ μέσα καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλεις γίνεσαι μεθύστακας. (Φεύγοντας). Κοροῖδα!

ΛΥΠΑ.—Τι ζέστη.. δὲν ξέρω πῶς νὰ πάγω. Σάββα, γιατί φέρνεσαι τόσο ἄσκημα στὴν Πόλια; Εἶναι τόσο δυστυχισμένη, τόσο ἀξιολύπητη.

ΣΑΒΒΑΣ.—Μιὰ ψυχὴ σκιάδας, στραβή. Μοιάζει σὰ μιὰ καρέκλα με τρία ποδάρια.

ΛΥΠΑ.—Δὲ φταίει ἐκείνη πού εἶναι τέτοια.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Ἄδιαφορα). Ναι, δὲ φταίει.

ΛΥΠΑ.—Ἄχ, Σάββα, ἀν ἤξερες μόνο πόσο εἶναι φοβερὴ ἐδῶ ἡ ζωὴ μας. Οἱ ἄντρες μεθᾶνε δέρνουνε τίς γυναῖκες τους, κι οἱ γυναῖκες..

ΣΑΒΒΑΣ.—Τὸ ξέρω.

ΛΥΠΑ.—Τί ἀδιαφορα πού τὸ λές. Κι ἐγώ, πού ἤθελα τόσο νὰ μιλήσω μαζί σου..

ΣΑΒΒΑΣ.—Αἱ, καὶ δὲ μιλάς.

ΛΥΠΑ.—Θὰ φύγεις, ἴσως πολὺ γρήγορα ἀπ' ἐδῶ;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ναι, σὲ λίγες μέρες.

ΛΥΠΑ.—Ὅστε βλέπεις... ἴσως δὲν τὸ κατορθώσωμε νὰ μιλήσωμε ἄλλες μέρες. Στὸ σπίτι κάθουσαι σπάνια... Σήμερα κάθουσαι γιὰ πρώτη φορά...Ναι, Σάββα, τί ὄρεξη πού ἔχεις νὰ παίξεις με τὰ παιδάκια... εἶναι ἀστεῖο νὰ σὲ βλέπει κανεῖς. Εἶσαι τόσο μεγάλος, σὰν ἀρκούδα..

ΣΑΒΒΑΣ.—(Εὐθύμα). Ὅχι, Λύπα, παίζουν τόσο καλά. Ὁ Μίσκας πρὸ πάντων, καὶ δυσκολεύουμαι πολὺ νὰ τὰ καταφέρω μαζί του. Χτὲς ἔχασα τρία ζευγάρια.

ΛΥΠΑ.—Μὰ εἶναι μοναχὰ δέκα χρονῶν!

ΣΑΒΒΑΣ.—Αἱ, καὶ τί μ' αὐτό; Σάμπως ἔχετε κι ἄλλους ἀνθρώπους ἀπ' αὐτούς! Εἶναι οἱ πιὸ ἔξυπνοι ἀνθρώποι στὸν τόπο σας.

ΛΥΠΑ.—(Μὲ χαμόγελο). Κι ἐγώ;

ΣΑΒΒΑΣ.—(τὴν κοιτάζει). Ἐοῦ; Καὶ σὺ εἶσαι ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι.

(Πάψη).

ΛΥΠΙΑ.—(Λίγο πειραγμένη, ζωηρά). Μήπως στενοχωριέσαι μαζί μου;

ΣΑΒΒΑΣ.—"Όχι, τὸ ἴδιο μού κάνει. Δὲ στενοχωριέμαι ποτὲ ἐγώ.

ΛΥΠΙΑ.—(Γελᾷ βιασμένα). Καὶ γι αὐτὸ εὐχαριστῶ. Ἔτσινα σήμερα στὸ μοναστήρι; Πηγαίνεις συχνά, θαρρῶ ἐκεῖ.

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἐμμουνα, γιατί ρωτᾷς;

ΛΥΠΙΑ.—Δὲ θὰ τὸ θυμάσαι καθόλου ἴσως. Ἐνῶ ἐγὼ τὸ ἀγαπῶ τόσο. Εἶναι τόσο ὁμορφο, γενναίει τόσες σκέψεις κάποτε. Μ' ἀρέσει πὺ εἶναι τόσο ἀρχαῖο. γι' αὐτὸ ἔχει κάποια σοβαρότητα, μιὰ αὐστηρὴ γαλήνη, εἶναι τόσο ἀπόξενο...

ΣΑΒΒΑΣ.—Διαβάξεις πολλὰ βιβλία;

ΛΥΠΙΑ.—(Κοκκινίζοντας). Πρὶν ἐδιάβαζα πολὺ... Κάθησα, βλέπεις, τέσσερις χειμῶνες στὴ Μόσχα στὴς θείας μας Πλάσσας. Γιατί ρωτᾷς;

ΣΑΒΒΑΣ.—Ἔτσι... Ξακολούθησε.

ΛΥΠΙΑ.—Σοῦ φαίνεται ἀστεῖο πὺ μιλῶ ἔτσι;

ΣΑΒΒΑΣ.—"Όχι... μίλα.

ΛΥΠΙΑ.—Μὰ τὸ μοναστήρι εἶναι τόσο περίεργο. Ἐκεῖ, ξέρεις, εἶναι πολλὲς ὁμορφες γωνιές, ὅπου δὲν πηγαίνει κανεὶς, ἐκεῖ κάπου ἀνάμεσα στοὺς παλιούς τοίχους, ὅπου εἶναι μόνο χορταράκια, πεσμένα κεραμύδια καὶ κάτι παλιὰ παλιὰ σκουπίδια. Μ' ἀρέσει νὰ πηγαίω ἐκεῖ, πρὸ πάντων μὲ τὴν καταχνιά, ἔτσι νά, μὲ τέτοια, ζεστή, βαρειά μέρα ὅπως εἶναι σήμερα. Σκέψαι μὲ κλειστὰ τὰ μάτια καὶ νομίζεις πὺ βλέπεις κάτι μακρὰ μακρὰ. Ἐκείνους πὺ πρῶτοι χτίσανε, πὺ πρῶτοι προσευχόντανε μέσα. Νά τους, περπατᾷν πάνω στίς γεφυρούλες, κουβαλᾷν κεραμύδια καὶ κάτι τραγουδᾷνε, σιγανὰ βαθεῖα. (Κλείνει τὰ μάτια της). Τόσο σιγανὰ, σιγανὰ...

ΣΑΒΒΑΣ.—Δὲ μ' ἀρέσουν τ' ἀρχαῖα. Κι αὐτοὶ πὺ τὸ χτίσανε θᾶταν βέβαια σκλάβοι, κι ὅταν κουβαλοῦσαν τὰ τοῦβλα δὲ θὰ τραγουδοῦσανε παρὰ θὰ βοῦζαν. Καὶ σίγουρα κάποιος ἀπ' αὐτούς, σ' αὐτὸ ἰσαῖσα τὸ μέρος θάπεσε καὶ θὰ σκοτώθηκε. Αὐτὸ εἶναι τὸ πὺ σωστό.

ΛΥΠΙΑ.—(Ἀνοίγοντας τὰ μάτια). Κι ἐγὼ κάνω τέτοια ὄνειρα... Ἐμμαι μόνη ἐδῶ, Σάββα... δὲν ἔχω νὰ μιλήσω μὲ κανένα. Ἄκουσε, δὲ θὰ θυμώσεις; Πές μου, σὲ μένα μόνο, γιατί ἤρθες ἐδῶ; "Όχι βέβαια γιὰ νὰ ποσοευνηθεῖς, οἴτε γιὰ τὴ γιορτὴ, δὲ μοιάζεις γιὰ πικτικηνότης.

ΣΑΒΒΑΣ.—(Σκυθρωπά). Τί νὰ αὐτό; περιέργεια. Δὲ ν' ἀρέσει αὐτό.

ΛΥΠΙΑ.—Πὺς μπορεῖ νὰ φανταστῆζ ἕνα τέτοιο ποάμο! Μοιάζω μήπως γιὰ περιέργη; Μὲ βλέπεις διὸ ἑβδομάδες τώρα κι ἔποεπε νὰ καταλάβεις πὺς εἶμαι ἐδῶ, μοναγὴ. Σάββα. Κι ἐχάρηκα τόσο πὺρθες, σὺν τὸ μάνα τ' οὐρανοῦ, γιατί εἶσαι ὁ πρῶτος ζωντανὸς ἀνθρωπος πὺ ἤρθε ἀπὸ κεῖ, ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ζωὴ. Στὴ Μόσχα ζοῦσα τόσο ἤσυχα, μόνο πὺ διάβαζα, ἐνῶ ἐδῶ... Ἔιδες τί εἶναι οἱ δικοὶ μας;

ΣΑΒΒΑΣ.—Καὶ σ' ἄλλα μέρη θαρρεῖς πὺς εἶναι καλύτερα;

ΛΥΠΙΑ.—Δὲν ξέρω. Αὐτὸ ἰσαῖσα θέλω νὰ μάθω ἀπὸ σένα. Ἔσὺ εἶδες τόσα πολλὰ μέρη, ἤσουναι καὶ στὴν Εὐρώπη...

ΣΑΒΒΑΣ.—Γιὰ λίγο καιρὸ.

ΛΥΠΙΑ.—Τὸ ἴδιο κάνει. Ἔιδες ἀνθρώπους, μορφωμένους, ἔξυπνους, μὲ κάποιο ἐνδιαφέρον, ἔζησες μαζί

τους, πὺς ζοῦνε, τί ἀνθρωποὶ εἶναι; Ξιστόρησέ μου τα ἄλα.

ΣΑΒΒΑΣ.—Παλιόκοσμος.

ΛΥΠΙΑ.—Ἀλήθεια; Τί μού λές;

ΣΑΒΒΑΣ.—Καὶ ζοῦνε, ὅπως ἐσεῖς ἐδῶ, ἀνόητα, κούτᾳ, μοναχὰ τὰ λόγια τους εἶναι ἀλλιῶτικα. Μ' αὐτὸ εἶναι ἀκόμα χειρότερα. Τὸ ζῶο δικαιολογεῖτε γιατί δὲ μπορεῖ νὰ μιλήσει, μὰ ὅταν τὸ ζῶο αὐτὸ ἀρχινᾷ νὰ μιλᾷ, νὰ ὑπερασπίζεται, νὰ ρεμβάζει, τότε γίνεται μιὰ ἀηδία. Καὶ τὰ σπῖτια τους εἶναι ἀλλιῶτικα, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, μὰ κι αὐτὸ δὲν εἶναι σπουδαῖο. Ἦμουνα, Λύπια, σὲ μιὰ πόλη, ὅπου εἶναι ἑκατὸ χιλιάδες ἀνθρωποὶ, καὶ σ' ἄλα τὰ σπῖτια ἤσαν μικρὰ παράθυρα. Ὅλοι ἀγαποῦν τὸ φῶς, μὰ κανεὶς δὲ νοιώθει πὺς πρέπει νὰ κᾶμουν μεγάλα παράθυρα. Κι ὅταν χτίζουμε καινούργιο σπῖτι, τὰ παράθυρα τὰ κάνουν, ὅπως καὶ τὰ παλιὰ, πάλι τόσο μικρὰ.

ΛΥΠΙΑ.—Γιὰ φαντάσου, δὲ τὸ σκέφτηκα ποτὲ αὐτό. Μὰ δὲ θᾶναι ὅλοι τέτοιοι, θὰ εἶδες βέβαια καὶ καλοὺς ἀνθρώπους, πὺ ξέρουνε νὰ ζήσουνε.

ΣΑΒΒΑΣ.—Πὺς νὰ σοῦ πῶ; ἴσως καὶ νὰ εἶδα, ἀν ὄχι ὅλας διόλου καλοὺς, μὰ... Νά, ἐκεῖνοι, μὲ τοὺς ὁποίους ζοῦσα τελευταῖα, ἦταν ἀρκετὰ καλοὶ. Φροντίζονε νὰ πάρουν τὴν ζωὴ, ὄχι ἔτοιμη ὅπως τὴ βρῖσκονε, μὰ νὰ τὴν κάνουνε κατὰ τὸν δικὸ τους τρόπο. Μά...

ΛΥΠΙΑ.—Ποιοὶ εἶναι λοιπὸν αὐτοὶ; Οἱ φοιτητές;

ΣΑΒΒΑΣ.—"Όχι. Ἐσὺ, πὺς νὰ σ' τὸ πῶ, δὲν εἶσαι πολὺ φλύαρη;

ΛΥΠΙΑ.—Σάββα! Πὺς δὲν ντρέπεσαι!

ΣΑΒΒΑΣ.—Καλὰ. Νὰ λοιπὸν, διάβασες καθόλου γιὰ τοὺς ἀνθρώπους πὺ κάνουνε μπόμετες, καταλαβαίνεις;... Αἱ, ἅμα λοιπὸν κανέναν τοὺς ἐμποδίζει στὴ ζωὴ τότε ἐκεῖνοι, νά... τὸν ξεπαστρέβουνε. Λέγονται τρομοκράτες. Μ' αὐτὸ δὲν εἶναι πολὺ σωστό. (Περιφρονητικά). Τί τρομοκράτες εἶναι αὐτοὶ!

ΛΥΠΙΑ.—(Ἀπομακρύνει τὴν καρέκλα της, ξαφνιασμένη). Τί λές; Εἶναι δυνατὸ νὰ εἶναι ἀλήθεια; Καὶ σὺ; Ὅλα ἦταν τόσο ἀπλά κι ἄξαρνα... Πάγωσα ὀλόκληρη.

ΣΑΒΒΑΣ.—Νὰ πὺς τρώμαξες. Μιὰ μού λές νὰ σοῦ διηγηθῶ, ὕστερα...

ΛΥΠΙΑ.—"Όχι δὲν εἶναι τίποτα, ἔτσι τὸ εἶπα. Ἐπτανε πολὺ ξαφνικὸ Σάββα. Θαρροῦσα πὺς τέτοιοι ἀνθρωποὶ δὲν ὑπάρχονε στὴν πραγματικότητα, πὺς μόνο τὰ γράφουν αὐτά. Κι ἄξαρνα ὁ ἀδερφός μου... Μὲ χωρατεύεις Σάββα; Κοίταξέ με!

ΣΑΒΒΑΣ.—Μὰ γιατί τρώμαξες; Δὲν εἶναι καθόλου φοβεροὶ, εἶναι ἀνθρωποὶ φρόνιμοι, μὲ κρίση. Πολὺ καιρὸ σκέπτονται, ἀποφασίζονε, καὶ ὕστερα μπάμ! κοιτάζεις, κανένα σπουργίτη ξεμπερδέψανε. Κι ὕστερα ἀπὸ μιὰ στιγμή, κοιτάζεις, κι ἄλλος σπουργίτης χοροπηδᾷ ἀπάνω στὸ ἴδιο κλαρί. Γιατί βλέπεις τὰ χέρια μου;

ΛΥΠΙΑ.—Ἔτσι. Δός μου τὸ χέρι σου... ὄχι τὸ δεξί.

ΣΑΒΒΑΣ.—Νά το.

ΛΥΠΙΑ.—Τί βαρὺ πὺ εἶναι. Βλέπεις τί κούρα πὺ εἶναι τὰ χέρια μου; Ἐλα μίλησε, μίλησε, ἔχει τόσο ἐνδιαφέρον αὐτὸ πὺ λές!

ΣΑΒΒΑΣ.—Τί νὰ σοῦ πῶ! Εἶναι ἀνθρωποὶ γενναῖοι, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια, μὰ ἡ γενναϊότητά τους βρῖσκειται περισσότερο στὰ χέρια παρὰ στὸ κεφάλι.

Τὸ κεφάλι τους ὁμως εἶναι παλιὸ, περιορισμένο, κι ὄλο φοβοῦνται νὰ μὴ κάνουνε τίποτε περιττό, νὰ μὴ κάνουνε καμμιά ζημία. Μὰ μπορεῖ νὰ κόψει κανεὶς ἕνα πελώριο δάσος, κόβοντας ἕνα ἕνα δέντρο; πές μου γιὰ τὸ Θεό! Αὐτοὶ ἔτσι κάνουνε, ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κόβοντε κι ἀπὸ τ' ἄλλο μεγαλώνουν. Καὶ τίποτε δὲ γίνεται. Τοὺς πρότεινα μιὰ δουλειὰ πὺ ἀποτελεσματικῆ, ἢ εἴ τοι τρομάξανε. Εἶναι ἀδύνατοι. Αἶ, κ' ἐγὼ ἔφυγα ἀπ' αὐτούς, ἄς γυμνάζονται σὲ ἀγαθοεργίες! Σκέφτηκα. Στενοκέφαλοι βλέπεις ἄνθρωποι, δὲν ξεχωρίζουνε πὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ μύτη τους.

ΛΥΠΙΑ. — Μιλᾶς τόσο ἥσυχα, σὰ νὰ χωρατεύεις.

ΣΑΒΒΑΣ. — Ὅχι δὲ χωρατεύω.

ΛΥΠΙΑ. — Καὶ σὺ, εἶναι δυνατό νὰ μὴ φοβᾶσαι τίποτε;

ΣΑΒΒΑΣ. — Ἐγὼ; Ἴσα με τώρα τίποτε, μὰ καὶ στὸ μέλλον θαρρῶ πῶς δὲν ἔχω τίποτε νὰ φοβηθῶ. Φοβερότερο ἀπ' αὐτὸ, Λύπια, τὸ ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννήθηκες, δὲν μπορεῖ νὰ γίνει τίποτε ἄλλο. Εἶναι τὸ ἴδιο, σὰ νὰ φρατῆσεις ἕνα πιγμένο: αἶ, μπάρμπα, δὲν φοβᾶσαι νὰ μὴ θραχεῖς; (Γελᾷ).

ΛΥΠΙΑ. — Νὰ λουπόν, τι εἶσαι!...

ΣΑΒΒΑΣ. — Μόνον ἕνα ἔμαθα ἀπ' αὐτούς. Νὰ σέβασαι τὴ δυναμίδα. Δυνατὸ πρᾶμα, ἔχει μεγάλη ἰκανότητα νὰ κείθει!

ΛΥΠΙΑ. — Εἶσαι μόνον εἰκοσι-τεσσάρων χρονῶν. Δὲν ἔχεις ἀκόμα, οὔτε μουστάκια, οὔτε γένη.

ΣΑΒΒΑΣ. — (Ψηλαφώντας τὸ πρόσωπό του). Ἐλεεινὸ τρίχωμα, αὐτὸ εἶναι ἀλήθεια. Μὰ τι θγαίνει ἀπ' αὐτό;

ΛΥΠΙΑ. — Πῶς θὰ φοβηθεῖς ἀργότερα.

ΣΑΒΒΑΣ. — Ὅχι, ἀφοῦ ἴσαμε τώρα δὲ φοβήθηκα πὺ εἶδα τὴ ζωὴ τὴν ἴδια, δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο πὺ νὰ φοβηθῶ. Τὴ ζωὴ, καὶ. Νά, ἀγκαλιάζω μὲ τὰ μάτια

τὴ γῆ, ὅλη τὴ γῆ, ὅλη αὐτὴ τὴ σφαῖρα, καὶ δὲν εἶναι τίποτα πὺ φοβερό ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Μὰ τὸν ἄνθρωπο δὲν τὸν φοβᾶμαι.

ΛΥΠΙΑ. — (Σχεδὸν δὲν τὸν ἀκούει, ἐνθουσιασμένη). Νοῖ, νὰ ἀληθινὰ λόγια, νά! Σάββα, ἀγαπημένε μου, κ' ἐγὼ δὲ φοβᾶμαι τὰ θάσσανα τοῦ κορμοῦ. Κάψε με σὲ σιγανὴ φωτιά, κομματιάσε με, δὲ θὰ φωνάξω, θὰ γελῶ. Μὰ κάτι ἄλλο φοβᾶμαι. Φοβᾶμαι τὰ θάσσανα τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀτελείωτη δυστυχία τους. Σὺν σκέπτομαι τὴ νύχτα, μέσ' στὴ σιγαλιά, ὅταν ἀκούεται μόνον ἡ καρπῖνα. σκέπτομαι πῶσα θάσσανα εἶναι γύρω μου, ἀχρεῖστα σ' ὄλους, κι ἀγνωστα ἀκόμα, καὶ παγώνω ἀπὸ τὴ φρίκη. Πέφτω στὰ γόνατα καὶ κάνω τὴν προσευχή μου, προσεύχομαι καὶ λέγω στὸ Θεό: Ἄν πρέπει νὰ γίνει θυσία, πάρε ἐμένα, μὰ δόσε τὴ χαρὰ στοὺς ἀνθρώπους, δός τους τὴ γαλήνη, δός τους ἐπὶ τέλους τὴ λησιμονία. Κύριε! Νὰ εἶναι κανεὶς τόσο παντοδύναμος...

ΣΑΒΒΑΣ. — Νάι.

ΛΥΠΙΑ. — Διάβασα γιὰ ἕνα ἄνθρωπο, πὺ τοῦ κατάρωγε ὁ ἀετὸς τίς σάρκες καὶ τὸ κρέας του τὴν νύχτα ξαναγινότανε. Ἄν γινότανε καὶ τὸ δικό μου κορμὶ πκομὶ καὶ χαρὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, θὰ δεχόμουναι νὰ ζῶ αἰώνια μέσα σὲ θάσσανα γιὰ νὰ τρέφω αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους. Ἐδῶ στὸ μοναστήρι σὲ λίγες μέρες θὰ γίνει μιὰ γιορτῆ...

ΣΑΒΒΑΣ. — Τὸ ξέρω.

ΛΥΠΙΑ. — Εἶναι ἴδῶ ἕνα εἰκόνημα τοῦ Σωτῆρα μὲ τὴν συγκινητικὴ ἐπιγραφή «Δεῦτε πρὸς με πάντες, κοπῶντες κ' ἐπιφορτισμένοι...»

ΣΑΒΒΑΣ. — «...Κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Ἔρω.

(Ἀκολουθεῖ)

Μετάφρ. ΑΘΗΝΑ Ι. ΣΑΡΑΝΤΙΔΗ

ΕΝΟΣΩ Ο ΣΑΒΒΑΣ

θᾶναι πάνω στὴ δράση του, ὁ «ΝΟΥΜΑΣ» θὰ προσφέρει μιὰ ἀληθινὴ ΚΑΤΑΠΛΗΞΗ στοὺς ἀναγνώστες του. Ἐτοιμάζει κάτι πὺ καὶ μόνον ὅμα σᾶς τὸ πούμε, σὺν ἔρθεῖ ἡ ὥρα του, θὰ τριβετε τὰ μάτια σας καὶ δὲ θὰν τὸ πιστεύετε. Κι αὐτὸ θὰ γίνει, ὕστερ' ἀκριβῶς ἀπὸ τέσσερα φύλλα, στὸ πρῶτο φύλλο τοῦ Νοέμβρη.

Ὁ «ΝΟΥΜΑΣ» τάποφάσισε νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸν πολὺ κόσμον, νὰ γίνει φύλλο ἀγαπητὸ καὶ πανελλήνιο. Νὰ μπεί στὰ μέγαρα, στὰ φτωχόσπιτα, στὰ χωριά, παντοῦ, παντοῦ. Νὰ γίνει ὁ καλὸς φίλος τοῦ σοβαροῦ οἰκογενειάρχῃ μᾶ κι ὁ ἀχώριστος σύντροφος τῶν παιδιῶν του, ὁ κρυσταλλένιος καθρέφτης τῆς παγκόσμιας πνευματικῆς κίνησης, μὰ καὶ τὸ ξεκούρασμα τοῦ βιοπαλαιστῆ.

Ὁ «ΝΟΥΜΑΣ» τὸ βρῆκε τὸ μαγικὸ βοτᾶνι, τὸ σιδερόχορτο τοῦ παραμυθιοῦ, γιὰ νὰνοίξει ὅλες τίς καρδιές, γιὰ νὰ τὸν ἀγαπήσουν ὄλοι.

— ΕΥΡΗΚΑ, ΕΥΡΗΚΑ! φώναξε: σὺν τὸν Ἀρχιμήδη ὁ «ΝΟΥΜΑΣ» κ' ἔτριψε τὰ χέρια του ἀπὸ εὐχαρίστηση, μὲ τὴν ἀκλόνητη πεποίθησι στὴν ἐπιτυχία του. Ἐκατὸ στὰ ἑκατὸ. Οὔτε μισὸ λιγότερο.

ΚΑΙ ΘΑΝ ΤΟ ΔΕΙΤΕ.